

В. М. Бойко, аспірант
Національний авіаційний університет, Київ

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ З РЕАЛІЗАЦІЇ НАФТОПРОДУКТІВ

Анотація. Підприємства з реалізації нафтопродуктів належать до основних джерел забруднення навколишнього середовища. Їх вплив поширюється на усі компоненти довкілля та створює ускладнення для досягнення цілей сталого розвитку. Для ефективного планування природоохоронної діяльності цих підприємств необхідно проводити оцінку екологічних ризиків, як засіб виявлення причин та запобігання нераціональному природокористуванню.

Ключові слова: екологічні ризики, забруднення, екологічне управління, нафтопродукти.

Екологічні ризики на підприємствах з реалізації нафтопродуктів є актуальною та важливою проблемою сучасного світу. Збільшення обсягів видобутку, транспортування та використання нафтопродуктів супроводжується значним впливом на навколишнє середовище. Забруднення повітря, води та ґрунту, викиди шкідливих речовин, аварійні ситуації на підприємствах, а також небезпека для здоров'я людей та екосистем стають серйозними проблемами, які вимагають комплексного аналізу та ефективних заходів управління ризиками. Сьогоднішня дійсність показує, що питання екологічних ризиків на підприємствах, що займаються реалізацією нафтопродуктів, стає все більш актуальним і вимагає негайних дій та комплексного підходу. Насамперед, ростуть вимоги до збереження природних ресурсів та довкілля, що ставить під загрозу сталість діяльності підприємств у цьому секторі. Крім того, суспільство все більше усвідомлює негативні наслідки забруднення навколишнього середовища, що виникають в результаті діяльності нафтопродуктових компаній.

Тому сьогоднішня тема про оцінку екологічних ризиків на підприємствах, що займаються нафтопродуктами, не лише важлива, але й надзвичайно актуальна для розуміння та забезпечення сталого розвитку цього сектору.

Одна з основних проблем, пов'язаних з екологічними ризиками на підприємствах з реалізації нафтопродуктів – забруднення навколишнього середовища внаслідок витоків та протікання нафти. Проблема, забруднення навколишнього середовища внаслідок витоків нафтопродуктів з транспортних систем, резервуарів та обладнання на підприємствах.

Аналіз причини витоків показує, що серед головних причин витоків є технічні недоліки у спорудах і трубопроводах, неправильне обслуговування обладнання, низький рівень автоматизації контролю за виробництвом.

Витоки нафти призводять до забруднення водних ресурсів (річок, озер, морів), забруднення ґрунтів, загибелі рослин та тварин, зменшення біорізноманіття, а також негативно впливати на здоров'я людей через забруднення повітря.

Для запобігання витокам та мінімізації їх наслідків необхідно впроваджувати системи моніторингу та автоматизації контролю, регулярно проводити технічне обслуговування та інспекції обладнання, навчати персонал правилам безпеки та екологічного виробництва.

Взаємодія зі сторонніми організаціями. Співпраця з органами влади, екологічними організаціями та громадськістю для розробки та впровадження стратегій управління ризиками, а також для взаємного контролю за додержанням стандартів екологічної безпеки.

Інноваційні рішення. Використання новітніх технологій, таких як дрони для виявлення витоків, сучасні системи очищення води та ґрунту, можуть допомогти вирішити проблему забруднення навколишнього середовища.

Цей аналіз показує, що проблема забруднення навколишнього середовища внаслідок витоків нафти є серйозною, проте здійснення відповідних заходів управління ризиками та використання інноваційних підходів може сприяти зменшенню цього екологічного виклику.

Для оцінки екологічних ризиків на підприємствах з реалізації нафтопродуктів можна використовувати різноманітні методи. Такі як:

- Аналіз даних та статистики, використання статистичних даних про викиди, витoki, забруднення та їх вплив на навколишнє середовище.
- Методи моделювання - розробка математичних моделей, які дозволяють прогнозувати ризики та їх можливі наслідки.
- Екологічний аудит, проведення систематичного огляду діяльності підприємства з точки зору впливу на довкілля та виявлення екологічних ризиків.
- Оцінка впливу на навколишнє середовище: Аналіз можливих екологічних наслідків перед початком будівництва або реалізації проекту.
- Аналіз витрат та користі, оцінка витрат на запобігання екологічним ризикам порівняно з можливими перевагами від зменшення негативного впливу.
- Участь громадськості, врахування думки та інтересів громадськості через публічні слухання та консультації при плануванні діяльності підприємства.
- Моніторинг та звітність, систематичне спостереження та звітування про вплив нафтопродуктового підприємства на навколишнє середовище.

Загалом, кожен метод має свої переваги та обмеження, і вибір методу оцінки ризиків повинен здійснюватися з урахуванням конкретних умов та вимог дослідження. Ці методи та матеріали можуть бути використані окремо або у поєднанні для комплексної оцінки екологічних ризиків на підприємствах з реалізації нафтопродуктів.

Висновок. Дослідження екологічних ризиків на підприємствах, що займаються реалізацією нафтопродуктів, є актуальним і важливим напрямом в контексті сталого розвитку. Результати аналізів показують, що основними джерелами ризику є витoki та непередбачені викиди, які негативно впливають на

навколишнє середовище, здоров'я людей та екосистеми. Для зменшення екологічних ризиків необхідно впроваджувати ефективні стратегії управління ризиками, такі як системи моніторингу, автоматизації контролю, регулярне технічне обслуговування та навчання персоналу. Крім того, співпраця зі сторонніми організаціями та використання інноваційних технологій є ключовими елементами успішного управління ризиками та покращення екологічної ситуації.

Загальний висновок полягає в тому, що ефективне управління екологічними ризиками на підприємствах з реалізації нафтопродуктів є необхідним для забезпечення сталого розвитку та збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь.

Список використаних джерел:

1. Лисиченко Г.В., Хміль Г. А., Барбашев С. В. Методологія оцінювання екологічних ризиків. Одеса: Астропринт, 2011.
2. Желобецька Т.Ф., Федорін О. М., Стукальський О. О. Ризик як оцінка небезпеки внаслідок надзвичайних ситуацій. Безпека життєдіяльності. 2012.

Науковий керівник – Б. Д. Халмуратов, к.м.н., професор